

Verslag Studiemiddag Dove Kinderen Lezen

In de fraaie Gertrudiskapel in Utrecht kwamen op 1 november 2006 bijna 100 belangstellenden bijeen om te spreken over de leesproblemen van dove kinderen en jongeren. In het programma werd aandacht geschonken aan de stand van zaken van het onderzoek naar de ontwikkeling van het lezen bij dove kinderen en jongeren, aan de beschikbaarheid (en het ontbreken) van geschikte materialen, aan de mogelijkheden om het lezen van deze kinderen op een adequate manier te bevorderen en aan de rol van de openbare bibliotheken. De teksten van de lezingen zijn op www.dovekinderenlezen.nl te vinden onder *Documenten*.

In de discussie die volgde werd een en ander nog eens aangescherpt. De dove aanwezigen wezen er met nadruk op dat er ook prelinguaal doven zijn die wél goed lezen. Ze onderstreepten het grote belang van meer onderzoek naar de factoren die hen op dit gebied zo succesvol maakten.

Ook naar aanleiding van deze stelling kwamen verschillende reacties:

‘De afdeling Onderwijs van het Ministerie van OCenW zou meer aandacht moeten hebben voor de problemen die dove kinderen en jongeren ondervinden bij het leren lezen.’ Men wees op het economische argument: de kennismaatschappij vraagt een goede leesvaardigheid van alle burgers. De macht van het getal blijkt dan vaak een belemmerende factor. Omdat er relatief weinig prelinguaal dove kinderen zijn, blijft de aandacht voor hen beneden de maat, en dit terwijl juist voor deze groep goed kunnen lezen van het grootste belang is om volwaardig mee te kunnen doen in onze ingewikkelde maatschappij.

Sommige aanwezigen brachten naar voren dat de ontwikkeling van de gebarentaal (immers de eerste taal van prelinguaal dove kinderen) eveneens veel aandacht vraagt. Leerkrachten op dovenscholen moeten beter getraind, maar ook ouders moet men veel nadrukkelijker wijzen op het belang van voorlezen aan jonge kinderen, samen tv kijken en dergelijke. Waarom zijn er niet meer programma’s met ondertiteling in Nederlandse Gebarentaal? Of op Internet? De roep om meer onderzoek zou vergezeld moeten gaan van een praktische aanpak. Er kan veel meer gedaan worden dan nu gebeurt. Mariën Hannink (FODOK) zegt dat de FODOK al veel doet om ouders te stimuleren tot voorlezen.

Over het bibliotheekwerk

Bibliotheken hebben tot op heden minder positieve ervaringen. Nanda Geuzenbroek deed kort verslag van de ervaringen van de Bibliotheek Haarlem met een speciale collectie voor doven. De collectie werd niet gebruikt. Inmiddels is de collectie - voorzover dat mogelijk was – opgenomen in de collectie van het Makkelijk Lezen Plein, dus gericht op de veel bredere doelgroep van kinderen en jongeren met leesproblemen.

Dat bracht de aanwezigen terug bij het punt dat veel titels voor die brede doelgroep wel geschikt zijn voor dove kinderen, maar niet alle; of moeten we stellen dat een klein deel van de titels geschikt is? De deskundigen blijken het hier niet over eens. Dit vraagt om nader onderzoek.

Bibliotheken zouden toch wel meer kunnen doen. Op hun websites zou een hoek met informatie voor dove kinderen een plaats kunnen vinden. Bij voorleesuurtsjes kan men eens een doventolk (of een dove volwassene uit het eigen werkgebied) inschakelen. Als er een dovenschool in de buurt is, verdient het aanbeveling altijd contact te leggen, maar laat men niet vergeten dat doven overal verspreid wonen.

Er zijn meer suggesties:

Niet elke bibliotheek hoeft een eigen collectie op te bouwen. Als men terug kan vallen op enkele bestaande wisselcollecties op scholen of elders, kan dat de dienstverlening ook op weg helpen. Daarnaast kunnen bibliotheken hun eigen collectie wel aanspreken met behulp van de FODOK keuzelijsten.

Een dovenconsulent kan het bibliotheekwerk voor doven wellicht ook vooruit helpen.

Redactieleden van www.schoolbieb.nl meldden aandacht te willen gaan besteden aan de doelgroep doven en slechthorenden.

Daarnaast stelde men voor de Nationale Leesvertelwedstrijd te koppelen aan de Nationale Voorleeswedstrijd. De argumenten voor en tegen werden kort besproken. Stichting Lezen belooft dit binnenkort opnieuw te bekijken.

Aan het eind van de middag was het nog onduidelijk om hoeveel dove kinderen het gaat. Twee sprekers hanteerden verschillende aantallen.

Tot slot werd een verfilmd gedicht in gebarentaal vertoond, afkomstig van de dvd *Bewogen; filmgedichten in gebarentaal*.

Voor meer informatie over boek en dvd kan men terecht bij Stichting Geelproduct www.geelprodukt.nl